

Informace k účasti členů kolektivních orgánů právnických osob na nemocenském a důchodovém pojištění od 1.1.2012

METIS Praha, spol. s r.o.

Navazuji na naši předběžnou informaci z 27. září 2011, kdy se projednávala změna zákona o nemocenském pojištění, spočívající v rozšíření okruhu osob, na které toto pojištění dopadá. Předmětná novela zákona o nemocenském pojištění a dalších souvisejících zákonů byla přijata. Zákon byl vyhlášen dne 30.12.2011 (datum, vytištěné v záhlaví příslušné částky sbírky zákonů) pod číslem 470/2011 Sb., takže mohl nabýt účinnosti již od 1.1.2012.

Okruh osob, které jsou účastny nemocenského a důchodového pojištění v režimu „zaměstnaneckém“, se rozšířil mimo jiné i o členy kolektivních orgánů právnických osob, kteří jsou za výkon funkce odměňováni. Účast na nemocenském a důchodovém pojištění vzniká v těch měsících, za které jim je zúčtována odměna za výkon funkce alespoň 2500 Kč. V případě veřejné výzkumné instituce jsou kolektivními orgány rada instituce a dozorčí rada.

Změny, které z toho plynou pro právnickou osobu a pro členy jejích kolektivních orgánů:

- Z odměn členů kolektivních orgánů se počínaje lednem 2012 bude muset odvádět i sociální pojistné.
- Členům kolektivních orgánů se výkon funkce bude započítávat jako doba pojištění pro účely důchodu.
- Členové kolektivních orgánů mají nárok na nemocenské, ale stejně jako zaměstnanci, tedy až od 22. dne nemoci. V období od 1. do 21. dne nemoci nárok na nemocenské od státu nemá nikdo, jenom zaměstnanci mají podle zákoníku práce nárok na náhradu mzdy od svého zaměstnavatele. Členové kolektivních orgánů nejsou z titulu výkonu funkce zaměstnanci, výkon jejich funkce není pracovním poměrem a neřídí se zákoníkem práce, a proto ani nevzniká nárok na náhradu mzdy při nemoci. Členové kolektivních orgánů nemají nárok na ošetřovné (dávka při ošetřování člena rodiny), mají nárok na peněžitou pomoc v mateřství.
- Při zachování hrubé měsíční odměny za výkon funkce se zvýší náklad právnické osoby o sociální pojistné, které platí jako „zaměstnavatel“ a čistá odměna člena orgánu se sníží o sražené pojistné placené jím jako „zaměstnancem“.
- Odměny členů kolektivních orgánů právnické osoby budou od roku 2012 jejím daňově účinným nákladem.

U osob, které již jsou členy kolektivních orgánů právnické osoby a kterým vznikne od ledna 2012 účast na nemocenském pojištění zaměstnanců, se za počátek zaměstnání pro účely nemocenského a důchodového pojištění považuje 1. leden 2012. Zaměstnavatel je povinen do konce ledna oznámit vznik účasti těchto osob na nemocenském a důchodovém pojištění. Oznámení se provádí na stejném tiskopise jako v případě zaměstnanců, jen v 5. oddíle se v kolonce „druh činnosti“ uvede kód „Q“.

Osobám, které za výkon funkce v kolektivních orgánech právnické osoby odměňovány nejsou anebo částka měsíčně zúčtované odměny je nižší než 2500 Kč, účast na nemocenském a důchodovém pojištění zatím nevzniká. Vznikne až k prvnímu dni měsíce, za který jim bude zúčtována odměna za výkon funkce alespoň 2500 Kč (eventuelně vznikne od pozdějšího dne v měsíci, pokud funkci zastávají od pozdějšího dne). Režim je obdobný jako např. u dohod o pracovní činnosti.

RNDr. Petr Couf
daňový poradce